

1. Samenvatting voorstel

In het Veiligheidsberaad op 14 december 2018 is afgesproken dat de portefeuillehouders Wetsevaluatie bestuurlijke gesprekken met de voorzitter van de veiligheidsregio's gaan organiseren. Deze gesprekken zijn een volgende stap in de voorbereiding op de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's. Het gesprek met de voorzitter VRHM vindt plaats op 24 april a.s. Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd input te leveren voor dit gesprek.

2. Algemeen

Onderwerp:	Input overleg evaluatie Wet veiligheidsregio's	Opgesteld door:	VRHM Strategie en Beleid Peter Kessels
		Afgestemd met:	
Voorstel t.b.v. vergadering:	Algemeen Bestuur	Datum	18 april 2019
Agendapunt:	A.2	Bijlage(n):	3
Portefeuille:	H.J.J. Lenferink (DB) H. Zuidijk (VD)	Status:	Meningvormend
Vervolgtraject besluitvorming:	--	Datum:	--

3. Besluit

Het Algemeen Bestuur bespreekt meningsvormend:

Input te leveren voor de voorzitter ten behoeve van het gesprek met het Veiligheidsberaad over de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's. Het gaat hierbij om de volgende thema's:

1. Biedt de wet voldoende ruimte om adequaat om te gaan met nieuwe crises?
2. Voldoet de huidige reikwijdte van de veiligheidsregio's?
3. Regionale autonomie in relatie tot samenwerking
4. Is de democratische legitimiteit van de veiligheidsregio's voldoende geborgd?
5. Schurende wettelijke bevoegdheden
6. Ruimte voor juiste maatvoering veiligheidsregio's
7. Financiële verhoudingen
8. Informatievoorziening van de veiligheidsregio
9. Is de rol van het Rijk bij rampenbestrijding en crisisbeheersing voldoende duidelijk?
10. Positie van het Veiligheidsberaad in het stelsel van veiligheidsregio's;
11. Positie en rol van de Commissaris van de Koning in het stelsel;
12. Positie en rol van de verschillende kolommen (brandweer, GHOR, Bevolkingszorg) in het stelsel.

4. Toelichting op het besluit

In het Veiligheidsberaad op 14 december 2018 is afgesproken dat de portefeuillehouders wetsevaluatie bestuurlijke gesprekken met de voorzitters van de veiligheidsregio's gaan organiseren. Deze gesprekken zijn een volgende stap in de voorbereiding op de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's.

De eerste stap bestond uit het ophalen en onder de aandacht brengen bij de minister van Justitie en Veiligheid van thema's die het Veiligheidsberaad belangrijk vindt (zie bijlage 2). De volgende stap voor het Veiligheidsberaad is gericht op standpuntbepaling.

Doel van het gesprek

Doel van het gesprek is standpuntbepaling. De portefeuillehouders van het Veiligheidsberaad willen ontdekken of de veiligheidsregio's gezamenlijk standpunten willen innemen op evaluatiethema's en welke standpunten dit zouden moeten zijn. Hiertoe spreken de portefeuillehouders met alle voorzitters veiligheidsregio's. Het gesprek met de voorzitter VRHM vindt plaats op 24 april 2019 (zie bijlage 1). Bij dit gesprek is ook de voorzitter ZHZ aanwezig. Namens het Veiligheidsberaad is de heer Broertjes (portefeuillehouder wetsevaluatie) aanwezig.

Onderwerp van gesprek

Het Veiligheidsberaad heeft onderstaande negen thema's aangedragen¹. Deze thema's vormen het uitgangspunt van dit gesprek:

1. Biedt de wet voldoende ruimte om adequaat om te gaan met nieuwe crises?
2. Voldoet de huidige reikwijdte van de veiligheidsregio's?
3. Regionale autonomie in relatie tot samenwerking
4. Is de democratische legitimiteit van de veiligheidsregio's voldoende geborgd?
5. Schurende wettelijke bevoegdheden
6. Ruimte voor juiste maatvoering veiligheidsregio's
7. Financiële verhoudingen
8. Informatievoorziening van de veiligheidsregio
9. Is de rol van het Rijk bij rampenbestrijding en crisisbeheersing voldoende duidelijk?

Op 18 februari jl. heeft de minister de concept taakopdracht voor de evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's bekendgemaakt (zie bijlage 3). Uit de concept taakopdracht volgt een aantal extra thema's die onderdeel zouden kunnen zijn van de bestuurlijke gesprekken, zoals:

- Positie van het Veiligheidsberaad in het stelsel van veiligheidsregio's;
- Positie en rol van de Commissaris van de Koning in het stelsel;
- Positie en rol van de verschillende kolommen (brandweer, GHOR, Bevolkingszorg) in het stelsel.

5. Bijlagen

De meegestuurde bijlagen zijn nog in *concept*. De definitieve stukken worden ruim drie weken voor het gesprek toegestuurd:

1. Uitnodiging bestuurlijke gesprekken Veiligheidsberaad
2. Brief van Veiligheidsberaad aan Minister J&V over thema's evaluatie Wet veiligheidsregio's
3. Concept-taakopdracht evaluatie Wet veiligheidsregio

¹ Voor een toelichting op de thema's: zie bijlage 1

Voorzitter Veiligheidsregio

Inlichtingen bij
Steверink / Boerma
Ons kenmerk
V004
Bijlage(n)
2

Datum 12 maart 2019

Onderwerp Bestuurlijke gesprekken voorbereiding evaluatie Wet veiligheidsregio's

Geachte voorzitter Veiligheidsregio,

U bent onlangs uitgenodigd voor een bestuurlijk gesprek met één van de drie portefeuillehouders Wetsevaluatie. Met deze brief informeren wij u over de aanleiding, het doel en het onderwerp van dit gesprek.

Aanleiding voor dit bestuurlijke gesprek

In het Veiligheidsberaad van 14 december 2018 is afgesproken dat de portefeuillehouders wetsevaluatie bestuurlijke gesprekken gaan organiseren. Deze gesprekken zijn een volgende stap in de voorbereiding op de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's. De eerste stap bestond uit het ophalen en onder de aandacht brengen bij de minister van Justitie en Veiligheid van thema's die het Veiligheidsberaad belangrijk vindt. De volgende stap voor het Veiligheidsberaad is gericht op standpuntbepaling.

Doel van het gesprek

Doel van het gesprek is standpuntbepaling. De portefeuillehouders van het Veiligheidsberaad willen ontdekken of de veiligheidsregio's gezamenlijk standpunten willen innemen op evaluatiethema's en welke standpunten dit zouden moeten zijn. Hiertoe spreken de portefeuillehouders met alle voorzitters veiligheidsregio's.

Onderwerp van gesprek

Het Veiligheidsberaad heeft onderstaande negen thema's aangedragen¹. Deze thema's vormen het uitgangspunt van dit gesprek.

1. Biedt de wet voldoende ruimte om adequaat om te gaan met nieuwe crises?
2. Voldoet de huidige reikwijdte van de veiligheidsregio's?
3. Regionale autonomie in relatie tot samenwerking.
4. Is de democratische legitimiteit van de veiligheidsregio's voldoende geborgd?
5. Schurende wettelijke bevoegdheden.
6. Ruimte voor juiste maatvoering veiligheidsregio's.

¹ Voor een toelichting op de thema's: zie bijlage 1

7. Financiële verhoudingen.
8. Informatievoorziening van de veiligheidsregio.
9. Is de rol van het Rijk bij rampenbestrijding en crisisbeheersing voldoende duidelijk?

Op 18 februari jl. heeft de minister de concept taakopdracht voor de evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's bekendgemaakt. Uit de concept taakopdracht volgt een aantal extra thema's die onderdeel zouden kunnen zijn van de bestuurlijke gesprekken, zoals:

- Positie van het Veiligheidsberaad in het stelsel van veiligheidsregio's;
- Positie en rol van de Commissaris van de Koning in het stelsel;
- Positie en rol van de verschillende kolommen (brandweer, GHOR, Bevolkingszorg) in het stelsel.

De concept taakopdracht is als bijlage bij deze brief gevoegd.

Gesprekspartners

Om de tijdsbelasting voor de portefeuillehouders Veiligheidsberaad enigszins te beperken, hebben zij ervoor gekozen om elk een deel van de gesprekken te voeren. Dat betekent dat uw gesprek slechts met één van deze heren zal zijn.

Vervolgproces Veiligheidsberaad

Op basis van de gesprekken wordt een notitie voorbereid ter bespreking in het Veiligheidsberaad van oktober 2019.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Mede namens de heren Out en Broertjes,

Met vriendelijke groet,

O. Hoes

Portefeuillehouder Wetsevaluatie namens het Veiligheidsberaad

Bijlagen:

1. Brief Veiligheidsberaad aan minister van justitie en veiligheid met daarin de evaluatiethema's.
2. Brief van minister van justitie en veiligheid met daarbij de concept-taakopdracht van de evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's.

Ministerie van Justitie en Veiligheid
De heer mr. F.B.J. Grapperhaus
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Inlichtingen bij
Steверink / Boerma
Ons kenmerk
V014

Datum 8 november 2018
Onderwerp Evaluatie Wet veiligheidsregio's

Excellentie,

In uw brief van 1 oktober 2018, stelt u het Veiligheidsberaad in de gelegenheid te reflecteren op de voorziene overkoepelende opdracht ten behoeve van de in te stellen onafhankelijke evaluatiecommissie inzake de aangekondigde evaluatie van de Wet veiligheidsregio's. Daarnaast verzoekt u het Veiligheidsberaad suggesties aan te reiken voor evaluatiethema's. Het Veiligheidsberaad waardeert uw verzoek en de mogelijkheid om reeds in deze fase betrokken te worden bij de wetsevaluatie. Het Veiligheidsberaad vertrouwt erop via deze werkwijze ook in het verdere proces van de wetsevaluatie betrokken te blijven.

Betrokkenheid Veiligheidsberaad

In het oriënterende overleg tussen u en het Veiligheidsberaad op 8 oktober jl. is gesproken over het proces van de wetsevaluatie en over onderliggende vragen die van belang worden geacht door het Veiligheidsberaad. Aangezien de veiligheidsregio's onderdeel uitmaken van de wet en het verlengd lokaal bestuur betreft, heeft het Veiligheidsberaad uitgesproken graag nauw betrokken te willen worden via een klankbordgroep of begeleidingscommissie.

Thema's

Meer specifiek zou het Veiligheidsberaad in de evaluatie graag aandacht willen voor de onderstaande thema's:

- *Biedt de wet voldoende ruimte om adequaat om te gaan met nieuwe crises?*
- *Voldoet de huidige reikwijdte van de veiligheidsregio's?*
Het al dan niet verbreden van het taakveld van de veiligheidsregio's is één van de bepalende factoren voor de inrichting van de veiligheidsregio.
- *Regionale autonomie in relatie tot samenwerking*
Veiligheidsregio's hebben de vrijheid om de organisatie in te richten op de wijze en schaal die past bij de betreffende veiligheidsregio. Deze verschillen tussen veiligheidsregio's kunnen (bovenregionale) samenwerking tussen regio's en partners hinderen. Tegelijkertijd brengt regionale autonomie in samenhang met de schaal voordelen als herkenbaarheid, maatwerk en flexibiliteit.

- *Is de democratische legitimiteit van de veiligheidsregio's voldoende geborgd?*
- *Schurende wettelijke bevoegdheden*
Bevoegdheden van organisaties en functionarissen inzake brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing staan zowel beschreven in de Wet veiligheidsregio's als in separate wetten. Hierdoor ontstaat onduidelijkheid over de wijze waarop betrokken organisaties en functionarissen zich tot elkaar verhouden ten tijde van een (dreigende) crisis of maatschappelijke crisis.
- *Ruimte voor juiste maatvoering veiligheidsregio's*
De commissie Hoekstra adviseerde om na te gaan of regio's van voldoende omvang en gewicht zijn om invulling te kunnen geven aan hun taken. De huidige wet beperkt de mogelijkheden tot maatwerk.
- *Financiële verhoudingen*
In hoeverre is de verhouding tussen lokale en landelijke financiering in balans met de mate waarin veiligheidsregio's worden gestuurd door lokale dan wel landelijke verplichtingen? In hoeverre ontvangen de veiligheidsregio's de middelen die van oudsher voor brandweezorg en rampenbestrijding in het gemeentefonds worden gestort?
- *Informatievoorziening van de veiligheidsregio*
Is er voldoende zorggedragen voor de inrichting van een uniforme informatie- en communicatievoorziening, zoals in de wet staat beschreven?
- *Is de rol van het Rijk bij rampenbestrijding en crisisbeheersing voldoende duidelijk?*

De hierboven genoemde evaluatiethema's vallen binnen de reikwijdte van de door u voorziene overkoepelende opdracht voor de evaluatiecommissie. Deze thema's zijn tot stand gekomen op basis van de aanbevelingen van de commissie Hoekstra uit 2013, evenals ingebrachte bestuurlijke notities en het MDA-advies 'Evaluatie Wet veiligheidsregio's'. Daarmee kom ik tegemoet aan uw verzoek om suggesties van de managementraden binnen het domein van de veiligheidsregio's te betrekken bij het aanreiken van suggesties voor evaluatiethema's. Het MDA-advies in zijn geheel is echter niet bestuurlijk omarmd.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

H.M.F. Bruls
Voorzitter Veiligheidsberaad

Taak evaluatiecommissie Wet veiligheidsregio's

De commissie heeft tot taak de doeltreffendheid en de effecten van de Wet veiligheidsregio's (Wvr) en onderliggende regelgeving in de praktijk te onderzoeken en te bezien of de huidige wet bruikbaar is in het licht van actuele en toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing in het algemeen.

De commissie besteedt in dit onderzoek in ieder geval aandacht aan de volgende onderwerpen:

- de vormgeving van (het stelsel van) de veiligheidsregio's, mede in het licht van het gehele stelsel van de rampenbestrijding en crisisbeheersing;
- de wijze waarop de taken, de verantwoordelijkheden en de bevoegdheden van de verschillende actoren in het stelsel zich tot elkaar verhouden;
- de samenwerking tussen de bedoelde actoren;
- brandweer, GHOR en bevolkingszorg;
- informatievoorziening;
- Instituut Fysieke Veiligheid.

Toelichting taak evaluatiecommissie

De evaluatie is van belang om zicht te krijgen op het functioneren van het stelsel zoals beschreven in de Wet veiligheidsregio's (Wvr). Dit betreft zowel de bestuurlijke als operationele componenten alsmede de interactie daartussen. Het gaat daarbij om de realisatie van efficiënte en kwalitatief hoogwaardige brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder bestuurlijke regie.

De evaluatiecommissie heeft tot taak de doeltreffendheid en de effecten van de Wvr en onderliggende regelgeving in de praktijk te onderzoeken en daarbij ook te bezien of de huidige wet bruikbaar is in het licht van actuele en toekomstige dreigingen, maatschappelijke ontwikkelingen en ontwikkelingen in de crisisbeheersing. De ontwikkelingen waarop in de taak van de evaluatiecommissie wordt gedomd, kunnen betrekking hebben op de inrichting van het openbaar bestuur in Nederland, het politiebestedel, het staatsnoodrecht, de gezondheidszorg, decentralisatiebewegingen in de zorg en het sociaal domein, de Omgevingswet, klimaatverandering, duurzaamheid/energietransitie, demografie (vergrijzing) en technologie, nieuwe dreigingen, langzame crises (zoals infectieziekten), crises in meerdere veiligheidsregio's die niet aan elkaar grenzen, en internationale ontwikkelingen.

Het is de bedoeling dat de evaluatie zo wordt uitgevoerd dat deze inzicht biedt in wat goed werkt, waar er verbetermogelijkheden zijn, en wat bij knelpunten de oplossingsrichtingen zijn.

De evaluatiecommissie dient aan een aantal onderwerpen in ieder geval aandacht te besteden:

A. De vormgeving van (het stelsel van) de veiligheidsregio's, mede in het licht van het gehele stelsel van de rampenbestrijding en crisisbeheersing

Aspecten die hierbij aandacht behoeven, zijn: de in de Wvr gehanteerde definities van ramp, crisis, rampenbestrijding en crisisbeheersing, de omvang van de veiligheidsregio', de reikwijdte/taakvelden/inrichting van de veiligheidsregio's, democratische legitimiteit en de rol van de gemeenteraden, financiën, toezicht, de rol van de commissaris van de Koning, de positie van de Veiligheidsberaad, de relatie van het stelsel van de veiligheidsregio's met het politiebestedel, de waterschappen en het Rijk, en de bestuurlijke en operationele organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing (in koude en warme fase). Hierbij behoeft ook aandacht de relatie en interactie tussen de nationale crisisstructuur en het stelsel zoals beschreven in de Wet veiligheidsregio's.

Maar ook kan hierbij gedacht worden aan aspecten die de kwaliteit betreffen, zoals eisen en normen die al dan niet in de Wvr of andere regelgeving zijn opgenomen en het lerend en presterend vermogen.

Een ander aspect dat aandacht behoeft is de vraag in welke mate de op de veiligheidsregio's van toepassing zijnde regelgeving – dus ook de regelgeving anders dan de Wvr en onderliggende regelgeving – sluitend is. Met andere woorden: wordt er iets gemist in de regelgeving? De commissie behoeft niet alle andere wetten en onderliggende regelgeving te onderzoeken, maar wel wordt verwacht dat de commissie rapporteert over bij de evaluatie tegengekomen omissies in andere wetten en regelgeving met betrekking tot de veiligheidsregio's.

B. De wijze waarop de taken, de verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verschillende actoren in het stelsel zich tot elkaar verhouden

Hierbij behoeven in ieder geval de volgende dimensies aandacht:

- binnen en tussen de veiligheidsregio's;
- tussen veiligheidsregio's en publieke en private ketenpartners (zoals politie, waterschappen en vitale partners) en het Rijk;
- bij landgrensoverschrijdende en internationale samenwerking (bijvoorbeeld in het kader van de Europese Unie);
- tussen veiligheidsregio's en het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV);
- de stelselverantwoordelijkheid van de Minister van JenV, in ieder geval ten aanzien van de veiligheidsregio's en het IFV.

Het onderwerp betreft de risicobeheersing (proactie- en preventie), de voorbereiding op branden, rampen en crises (waaronder de planvorming, de uniformering en standaardisatie van processen en het opleiden, trainen en oefenen) en de feitelijke bestrijding van lokale, regionale, bovenregionale en nationale rampen en crises.

Bij dit onderwerp behoeft de vraag aandacht in welke mate de van toepassing zijnde regelgeving aansluit bij de legitieme behoefte van de praktijk.

C. De samenwerking tussen de bedoelde actoren

Dit betreft de bestuurlijke en operationele samenwerking bij de risicobeheersing, de voorbereiding en de feitelijke bestrijding van lokale, regionale, bovenregionale en nationale rampen en crises tussen de verschillende actoren in het stelsel en de interactie tussen de bestuurlijke en operationele niveaus. Bijzondere aandacht verdient de spanning tussen lokale autonomie van gemeenten en veiligheidsregio's en het nemen van (gezamenlijke) verantwoordelijkheid voor bovenregionale vraagstukken¹/de daartoe vereiste uniformiteit en voor de samenwerking met ketenpartners en het Rijk.

D. Brandweer, GHOR en bevolkingszorg

Aspecten die bij de brandweer aan bod kunnen komen, zijn de effecten van de regionalisering van de brandweer, de positie van het personeel (beroeps en vrijwilligers) en de rol, taken en organisatie van de brandweer op het gebied van risicobeheersing en incidentbestrijding. De incidentbestrijding is gericht op zowel regulier optreden als incidenten zoals ongevallen met gevaarlijke stoffen en incidenten in/op het water, waarbij specialistische kennis en vaardigheden nodig zijn.

Aspecten die bij de GHOR en bevolkingszorg aan bod kunnen komen, zijn hun positie, rol en ophanging in het stelsel van de Wet veiligheidsregio's. Bij de GHOR verdient de spanning tussen veiligheid en gezondheidszorg aandacht en bij bevolkingszorg de relatie in verantwoordelijkheden van de individuele gemeenten en de veiligheidsregio.

E. Informatievoorziening

Met informatie- en communicatievoorziening wordt o.a. bedoeld op de informatie-uitwisseling tijdens rampen en crisis (zowel binnen veiligheidsregio's, als tussen

¹ Kamerstukken II 2018/19, 29517, nr. 154.

veiligheidsregio's, hulpverleningsdiensten en overige crisispartners), het risicoprofiel, de risico- en crisiscommunicatie, met inbegrip van de risicokaart en het waarschuwen van de bevolking.

F. Instituut Fysieke Veiligheid

De in de Wvr, artikel 75a, vermelde evaluatie van het Instituut Fysieke Veiligheid (IFV) maakt deel uit van deze evaluatie². Aspecten die hierbij aan bod kunnen komen, zijn de governance IFV, de positie, scope en rol IFV, de financiering en de bepaling over de betrokkenheid van het in de brandweezorg werkzame personeel bij de besluitvorming (Wvr, artikel 68, tweede lid).

² TK 2018-2019, 29517, nr. 144